

AKTUSI IN DRUGE SOČNICE

K A K T U S I I N D R U G E S O Č N I C E

(Published by Cactus - friends Society of Slovenia)

SEPTEMBER, OKTOBER, NOVEMBER 1986

V S E B I N A (C O N T E N T S) :

Obvestila društva	1
Izlet na Koroško - Marija Prelec	3
Silvestrova pritlikava cereja - Igor Erbežnik	5
Chamaecereus silvestrii var. aurea - Peter Jerin	6
Klasifikacija Mamilarij	7

O B V E S T I L A D R U Š T V A

Čestanki društva bodo:

12. SEPTEMBRA - ob 17^h

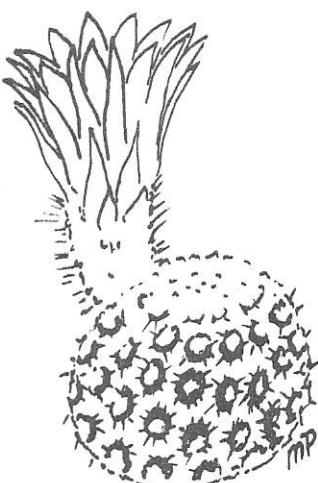
1. Priprave na razstavo cvetja na GR
2. Predavanje - tov. Kunej
3. Diapositivi - tov. Neznarič
4. Razno (kaktusi, lončki itd.)

10. OKTOBRA - ob 17^h

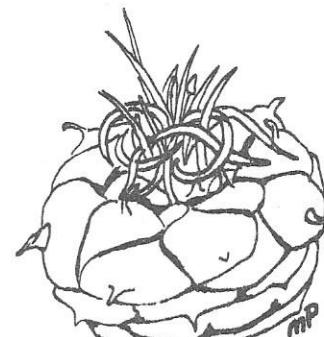
1. Aktualne zadeve
2. Predavanje
3. Diapositivi - tov. Satler
4. Razno (lončki, zemlja, pesek itd.)

14. NOVEMBRA - ob 17^h

1. Aktualne zadeve
2. Predavanje
3. Diapositivi - tov. Bedenk
4. Razno (lončki, zemlja, semena itd.)

Neochilenia hawkeana

Toumeya polaskii

Dopisi:

Naslovna stran: - cover picture

Naslov na ovitku biltena!

Foto: Peter Jerin

Risbe: Marija Prelec - drawer

RAZSTAVA NA GR

Tudi letos se bomo udeležili cvetlične razstave na GR, ki bo od 18. do 21. septembra. Lanski obisk te razstave je presegel vsa pričakovanja. Naše društvo je imelo vidno vlogo, če ne že skoraj osrednje - namreč s svojo razstavo kaktusov in informativno prodajnim pultom. Upamo, da nam bo podoben podvig uspel tudi letos. Predstavili se bomo tudi z novo značko ob naši 16. obletnici.

Prosimo vse člane, ki so sposobni kakorkoli sodelovati na razstavi naj to povedo na sestanku (12. septembra) ali pa sporočijo po telefonu (267-414).

D P K S

N A R O Č N I N A

Še nekaj članov ni poravnalo letošnje naročnine. Prosimo jih, da to store najkasneje do konca meseca. Hvala!

Dogaja se, da člani na položnice ne napišejo svojega imena. Nazadnje se je to zgodilo nekomu, ki je plačal položnico pri LB v Ljubljani dne 21. 3. 1986. Naj preveri in sporoči ime.

D P K S

IZLET NA KOROSKO

Pomladni čas je že tak, da vzdigne na noge tudi največje zaspance in lenuhe, pa ne bi društva prijateljev kaktej. Malo pogledati po svetu je vedno prav, spomladi pa še posebno mikavno. Tako smo se v soboto 17. maja letos odpravili z avtobusom na avstrijsko Koroško.

Zbiranje v deževnem jutru pred staro Univerzo bi bilo lahko povod za slabo voljo, toda pričakovanje zanimivega potovanja je odganjalo čemerne misli. Odpeljali smo se na Gorenjsko, da bi bili čimprej čez mejo.

Toda želje so eno, dejstva pa drugo. Na Jesenicah je zatajilo kolo pri avtobusu in imeli smo nezaželen dolg postanek. Treba je biti pesnik ali vsaj močno zaljubljen, da lahko zdržiš skoraj poldrugo uro na Jesenicah in skozi šipo gledaš, kako dežuje.

Nato pa se je vse razvozljalo: odpeljali smo se naprej in posijalo je sonce! Pot nas je vodila čez Korensko sedlo najprej v Beljak. Biti smo morali kar poskočni, da smo še nakupili to in ono, preden so zaprli trgovine. Navsezadnje pa, kaj bi kar naprej kupovali. Dosti lepega, zanimivega in koristnega je zastonj. Koliko je vredno, da se tako prijetno počutimo, če smo skupaj in se kar ne moremo dovolj naklepreati. In da uživamo v lepoti pokrajine, da opazujemo ljudi, živiljenje in še marsikaj.

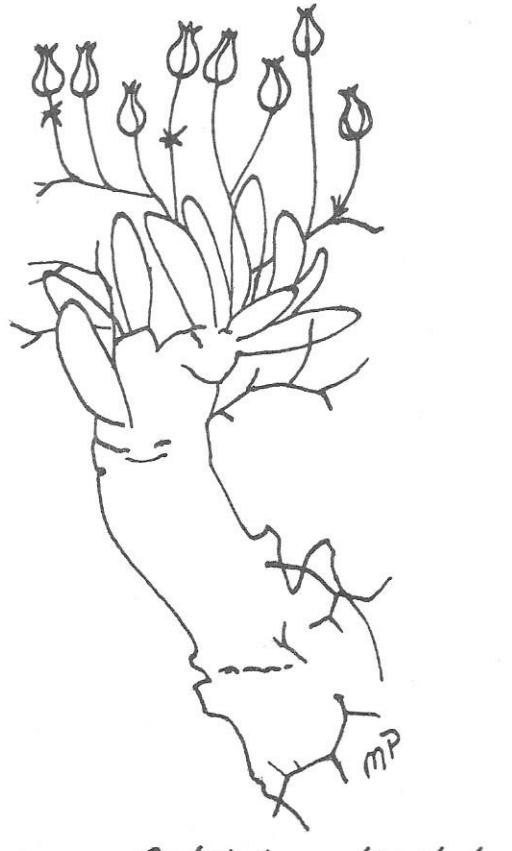
Iz Beljaka grede smo se ustavili v cvetličarskem podjetju Holland Blumen Haus. Izredno urejena trgovina z lončnicami, v kateri ne manjka niti potok z mostičkom, ponuja res lepe dosežke vrtnarskih prizadevanj. Prava paša za oči!

Nadaljevali smo pot proti vzhodu. Spremljali smo obalo Osojskega jezera, na čigar mirni gladini so odsevali temni in bujni okoliški gozdovi. Srečevali smo polja, sadovnjake, domačije z gričevjem v ozadju. Malo oblačno nebo je obdajalo koroško pokrajino z otožno senco.

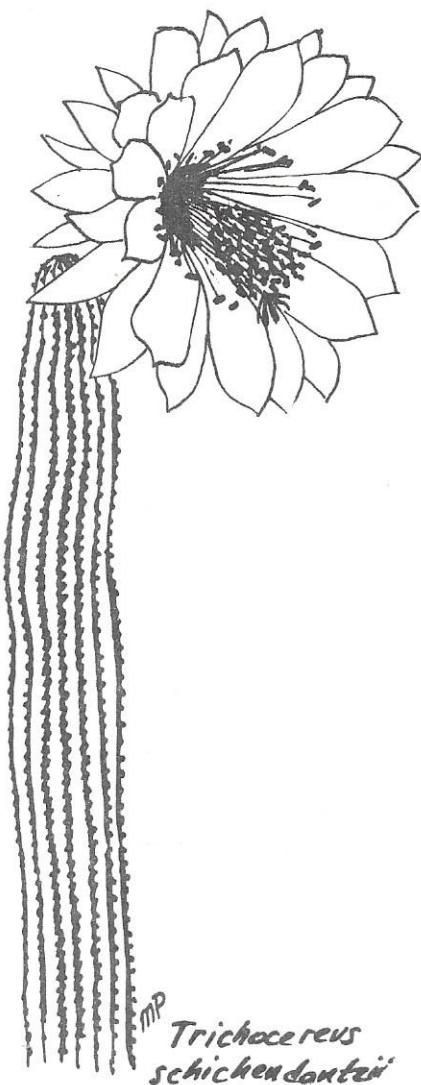
Končno smo prišli v Sentvid na Glini (St. Veit a.d.Glan), kjer nas je v svojem rastlinjaku pričakal naš stari znanec, 75-letni kaktejist g. Repenhagen. Dodobra smo si ogledali vse, kar je v njegovem rastlinjaku in okrog njega rastlo in cvetelo. Seveda si ni mogoče samo ogledovati. Nekaj rastlin je pač smuknilo v naše vrečke, da bodo zbirke doma bolj pestre. Prijeten obisk smo zaključili čez cesto ob pivu.

Hamillaria boottii

Cotyledon reticulata

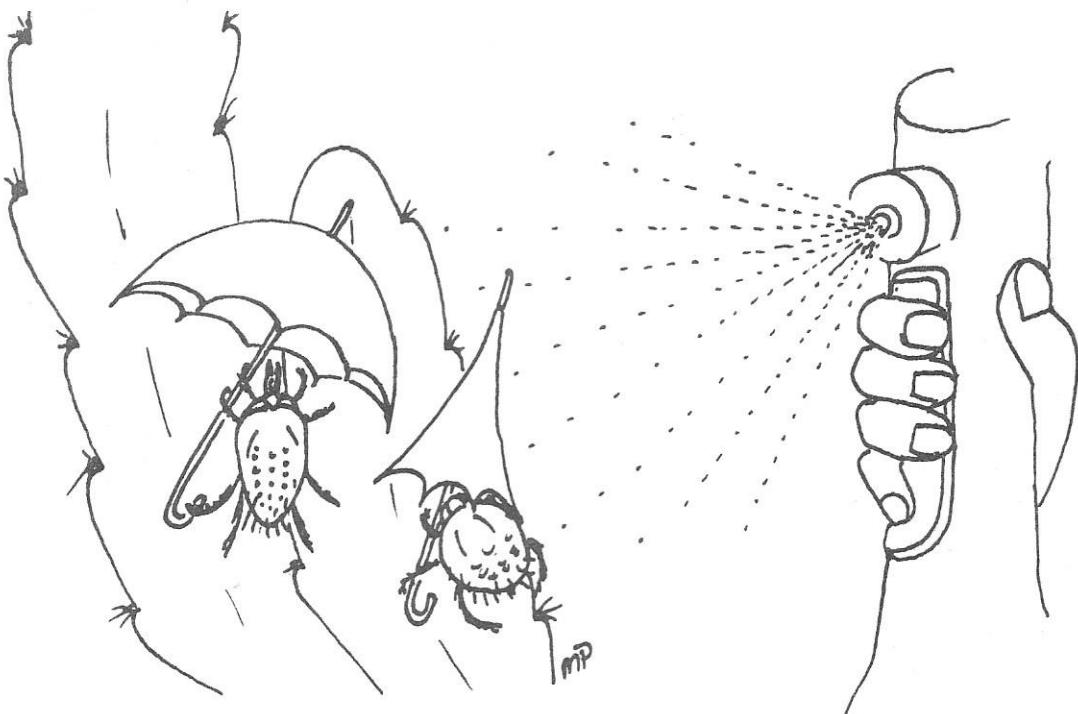

Ob povratku smo obiskali še Celovec, kjer smo se odločili za ogled poučnega parka Minimundus. Svet v malem, bi rekli po naše. V domiselnou urejenem parku so postavljene miniaturne makete znamenitih stavb in pomembnih naprav z vsega sveta. Prevladuje bogata preteklost naše Evrope v svojih gradovih, palačah, katedralah, nad vsem pa štrli dolgočasna škatla palače združenih narodov v New Yorku. Sprehod skozi prostor in čas utrne marsikatero misel in tudi vprašanje.

Pa se vrnimo nazaj na trdna tla današnjega dne. Avtobus nas čaka. Toda – naš šofer končuje ponovno menjavo kolesa! Potovanja so pač polna presenečenj. Ko se odpeljemo po ljubeljskih serpentinah, smo kar bolj tiho. Čudno dolgo se vleče pot do meje.

Nazadnje smo pa le na domačih tleh. Pisatelj Ivan Cankar je res zadel v živo, ko je napisal: Domovina, ti si kakor zdravje ... Kajti naš konjiček na kolesih je od meje proti Ljubljani odhitel tako uspešno in brez zastojev, da smo bili kar naenkrat doma. Pa še drugič, kajne!

Marija Prelec

"NNNP" PRI RDEČIH PAJKIH !

SILVESTROVA PRITLIKAVA CEREJA

Kot že ime pove, to je zelo nizki polegajoče viseči gozdni stebričar, ki je že vsakemu začetniku dobro znan. V ta rod spada samo ena edina vrsta, ki se botanično imenuje *Chamaecereus silvestrii* in jo je opisal C. Spegazzini kot *Cereus silvestrii*, a v posebni rod sta jo oddvojila Britton in Rose.

To je zelo brstnata vrsta s precej dolgimi mehkimi kot prst debelimi členki, ki so razdeljeni na 8 komaj vidnih reber spremenjenih v grbice. Iz areole izrašča po 18 - 20 robnih in 2 - 3 srednjih ščetinastih bodic motno steklaste bele barve, ki se pa med seboj zelo težko razločijo. Členki so krhki, se radi odломijo in če padejo na tla, se hitro ukoreninijo. Cvete spomladji. Cvetovi so trobaste oblike živo rdeče barve dolgi do 4 cm, vrat jim je poraščen s kratkimi dlačicami in so zelo podobni cvetovom lobivij.

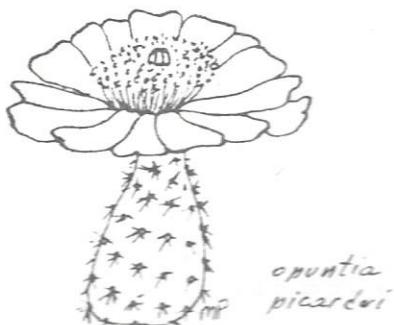
Pri zbiralcih pogosto najdemo tudi rumeno brezklorofilno formo in tudi formo kristato, obe obdržimo le v cepljenjem stanju. V gojitvi je ta vrsta zelo enostavna, ker pa je skoraj zimo-vzdržna, jo prezimimo v popolnoma suhem stanju v hladnem prostoru, ker le to je pogoj, da nam bo bogato cvetela.

Poleti zahteva bolj senčno mesto ali jo moramo večkrat temeljito pregledati, ker je zelo podvržena napadom rdeče-ga pajka, ki jo v kratkem času (če ji ne priskočimo na pomoč) tudi popolnoma uniči.

Njena domovina je severna Argentina v visokih planinah pri Tucuman-u in Salta.

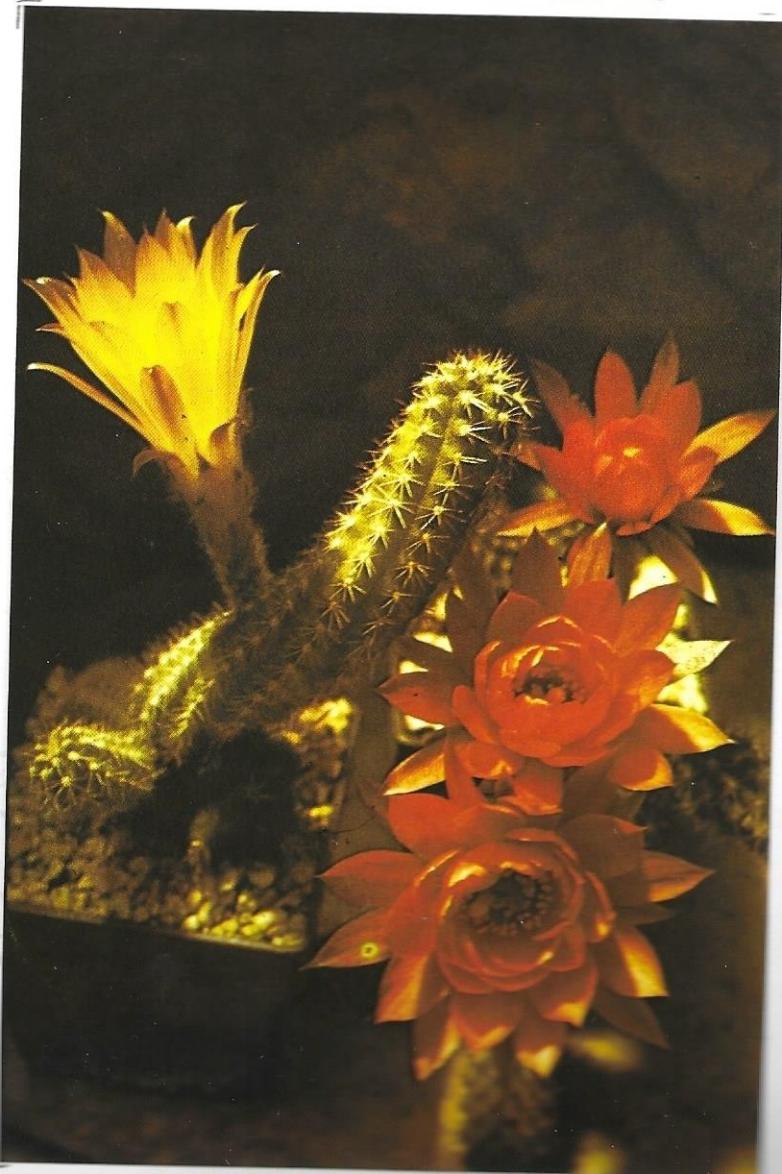
Pripomniti se mora, da v gojenju botanične vrste skoraj ne poznamo, pač pa so to kar gojimo bolj ali manj uspešni hibridi z velikimi cvetovi zelo različnih barv in odtenkov.

Igor Erbežnik

opuntia
picea

solo: P. Jerin

CHAMAECEREUS SILVESTRII VAR. AUREA

Po domače bi mu lahko rekli rumeni silvestrijev stebričar. To je rumena oblika veliko bolj znana in razširjena Chamaecereus silvestrii, ki ga ima na oknu skoraj vsaka hiša ljubiteljev kaktej. Rumena oblika je dokaj redka. Zaradi pomanjkanja klorofila prevladuje rumena barva, ki

jo povzroča rumeno barvilo karoten. Zaradi slabe asimilacije je rast zelo počasna, pa tudi slabo se ukorenini, zato ga gojijo večinoma cepljenega na podlago (cereus, filokaktus itd.). Iz podlage črpa hrano, zato cepljen razmeroma hitro raste. Kljub temu pa je še vedno nekoliko občutljiv, zato ga je treba skrbno negovati. Znana je tudi njegova spačkasta oblika (forma cristata). Cvetovi so lepe rdeče barve in ostanejo odprti dva dni. Č semenom ga ne moremo razmnoževati. Najlepše gre vegetativno: delček odtrgamo in ga cepimo na primerno podlago.

Peter Jerin

*Roseocactus
kotschoubeyanus*

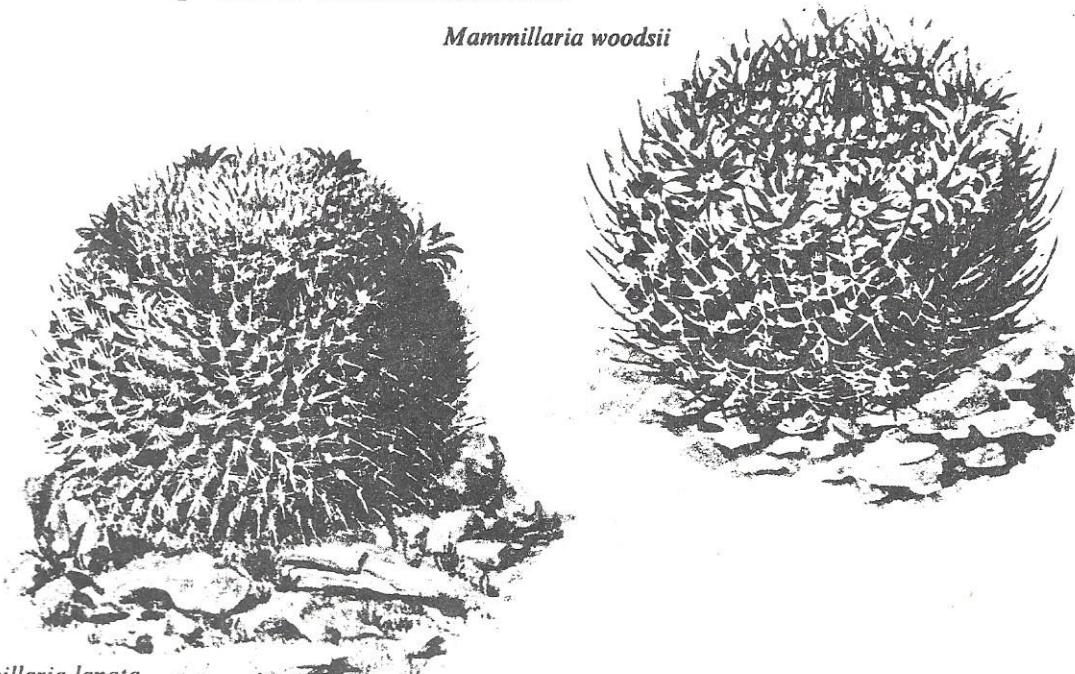
KLASIFIKACIJA MAMILARIJ

Študiju in razvrstitvi mamilarij se je v preteklosti posvečalo več avtorjev, kot na primer K. M. Schumann, dr. F. Buxbaum, C. Backeberg, R. T. Craig, med tem ko jim je v zadnjem času posebno pozornost posvetil D. R. Hunt. Pri nas se je uporabljala - v praksi tudi sedaj - Backebergova delitev, kateri je rod *Mammillaria* razdelil v tri sekcijs in sicer: 1. *Galactochylus*, K. Sch. 1898. 2. *Subhydrochylus* Bckbg 1938. in 3. *Hydrochylus* K. Sch. 1898. Njih nadalje deli na podsekcije, serije in podserije. Taka delitev je utemeljena na osnovi prisotnosti vrste sokov v telesih posameznih vrst, odnosno ostalih morfoloških značilnosti.

Na temelju najnovejših raziskovanj D. R. Hunt, (ki je sodelavec Royal Botanic Garden-a Kew, Richmond, Surrey) je priključil rodu *Mammillaria* tudi rodove kot so *Dolichotelle*, *Oehmea*, *Cochemica*, kakor tudi novejši podrod *Mammilloydia* tako, da ima rod *Mammillaria* sedaj pet podrobov in sicer: 1. *Mammilloydia*, 2. *Dolichothele*, 3. *Oechmea*, 4. *Cochemica* i 5. *Mammillaria*. Drugi podrod *Dolichothele* se deli v dve seriji in sicer *Longimammae* in *Decipientes*. Peti podrod *Mammillariae* pa se deli na tri sekcijs in sicer: 1. *Hydrochylus*, 2. *Subhydrochylus* in 3. *Mammillaria*. Zanimivo je, da je podrod *Mammilloydia* pravzaprav nastal iz druge Backeberg-ove podsekcije *Candidae* K.Sch. iz sekcijs *Hydrochylus* K. Sch. Soglasno z Buxbaum-om je namreč D. R. Hunt ustanovil da ima *M. candida* kot tipična vrsta svojega rodu različen filogenetski izvor od ostalih mamilarij.

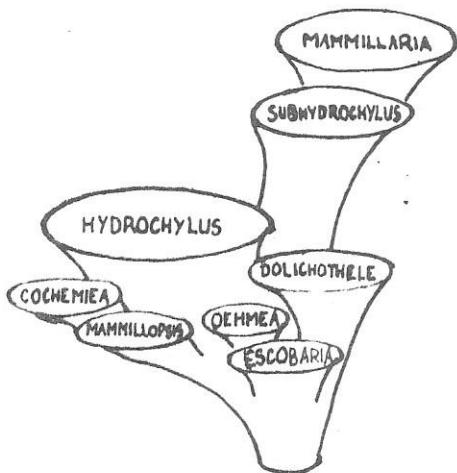
Na shemi štev. 1 vidimo hipotetično filogenezo osnovnih skupin *Mammillaria* in *Escobaria*. Po Hunt-u namreč večina skupin rodov *Mammillaria* in rod *Escobaria* kakor tudi *Neobesseyea*, *Cochemica* in podobni izhajajo od skupnih prednikov. Iz vidika Buxbauma - kakor tudi Hunt-a izhaja da rod *Escobaria* izhaja iz povsem drugega razvojnega reda kakor rod *Coryphantha*, zaradi tega ni možno sprejeti preraazvrstitve rodu *Escobaria* v rod *Coryphantha*, kot so to doslej poskušali storiti Benson, Glass skupaj s Forster-om kakor tudi Zimmermann, ali jih brez obzira na to lahko smatramo kot podrod *Mammillariae*.

Mammillaria woodii

Mammillaria lanata

Schema štev. 1

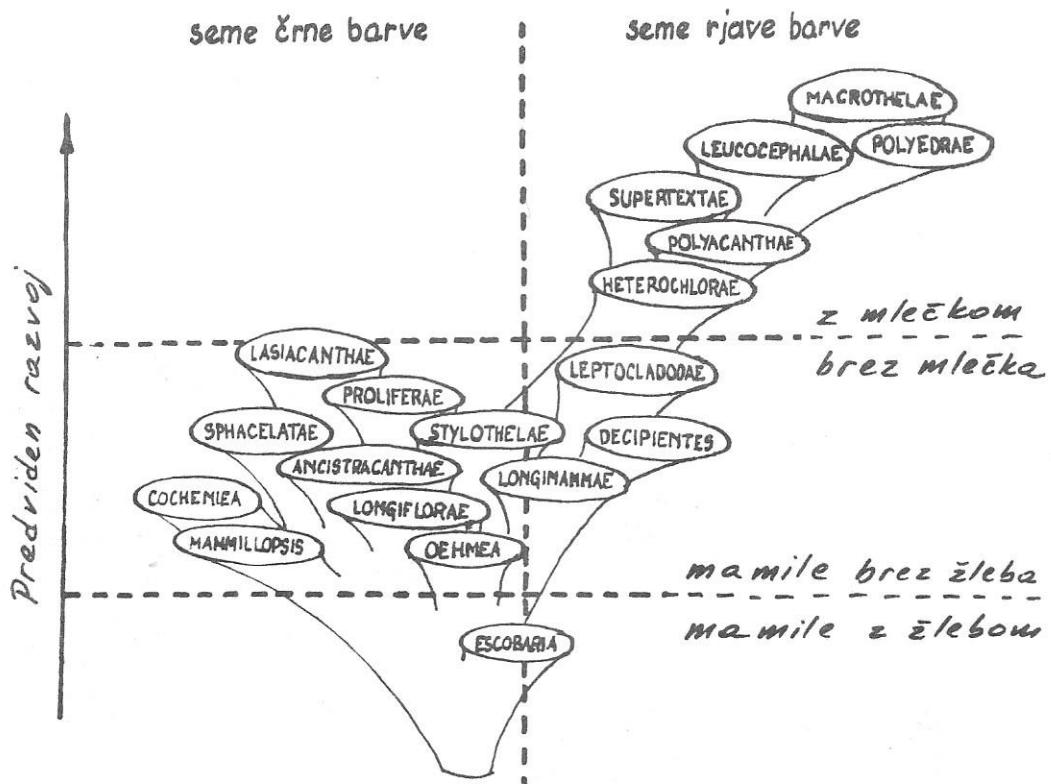

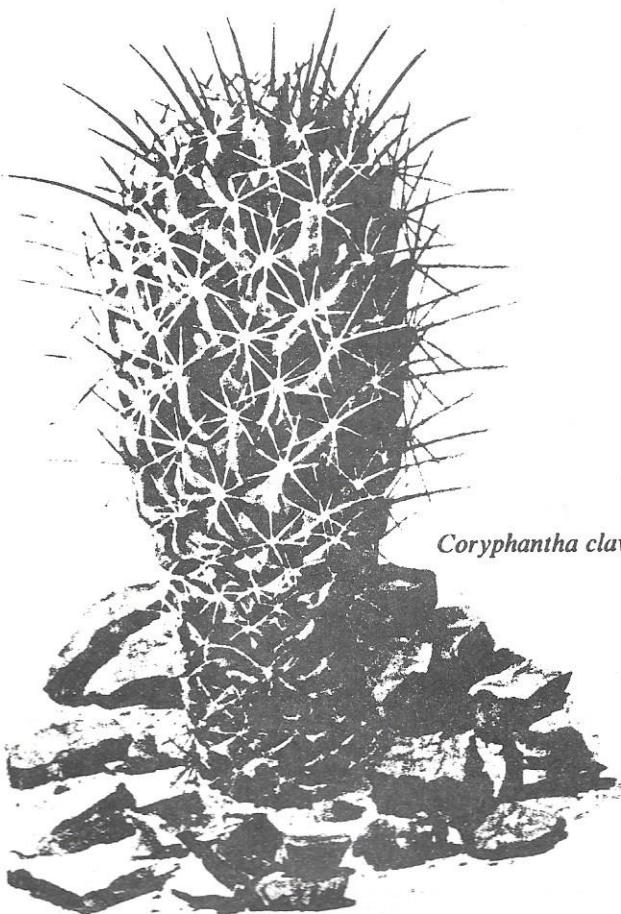
Hipotetična filogeneza osnovnih skupin Mammillaria in Escobaria.

HUNTOV SISTEM RAZVRSTITVE MAMILLARIJ

1.	podrod	<i>Mammilloydia</i>	<i>M. candida</i>
2.	podrod	<i>Dolichotele</i>	
	serija	<i>Longimammae</i>	<i>M.longimamma</i>
		<i>Decipientes</i>	<i>M.decipliens</i>
3.	podrod	<i>Oehmea</i>	<i>M.beneckei</i>
4.	podrod	<i>Cochemiea</i>	<i>M.halei</i>
5.	podrod	<i>Mammillaria</i>	
1. sekcija	serija	<i>Hydrochylus</i>	<i>M.longiflora</i>
		<i>Longiflorae</i>	<i>M.dioica</i>
		<i>Ancistrocanthae</i>	<i>M.wildii</i>
		<i>Stylothelae</i>	
		<i>Proliferae</i>	<i>M.prolifera</i>
		<i>Lasiacanthon</i>	<i>M.lasiacantha</i>
		<i>Sphacelatae</i>	<i>M.sphacelata</i>
		<i>Leptocladodae</i>	<i>M.elongata</i>
2. sekcija	serija	<i>Subhydrochylus</i>	
		<i>Heterochlorae</i>	<i>M.discolor</i>
		<i>Polyacanthon</i>	<i>M.spinosissima</i>
		<i>Supertextae</i>	<i>M.supertexta</i>
3. sekcija	serija	<i>Mammillaria</i>	
		<i>Leucocephalae</i>	<i>M.parkinsonii</i>
		<i>Macrothelae</i>	<i>M.mammillaris</i>
		<i>Polyedrae</i>	<i>M.polyedra</i>

Schema štev. 2

Coryphantha clava

Coryphanthanae

Coryphantha

Dolichothele longimamma

Dolichothele

Sehama št. 2 predstavlja hipotetično sorodstvenost in verjetni razvoj podrodov in serij roda *Mammillaria* v časovnih presledkih, ki se odklanjajo od osi pa do vrha sheme. Shema nam govori, da na temelju razvoja lahko delimo mamilarije tudi po strukturalnim posebnostmi semena na črno in rjav semene, od katerih poslednje so filogenetsko mlajše. Ni povsem nezanimivo, da imajo filogenetično najstarejše mamilarije mamile z žlebiči. Očitno razliko cvetov pri *Cocheniae* in *Mammillopsis* lahko pojmujemo kot neko obrobno posebnost ali tudi kot ekscentričnost.

Pri razvoju najmlajših mamilarij se pojavljajo celice, ki tvorijo mleček, o čigar strukturi je v razpravi nedavno pisal prof. Mauseth z Vseučilišča v Texasu.

Podrobni študij je pokazal, da se mleček pri mamilarijah tvori bistveno drugače, kot pri drugih rastlinah. Medtem, ko se tvori mleček pri drugih rastlinah v posameznih celicah, se tvori pri mamilarijah v večjih medceličnih prostorih. Po vtopljinah so s časom povečujejo, a obkrožene so s posebnimi celicami in delajo v telesu rastline medsebojno združeni sistem različnih kanalčkov, ki so številni in bogato razvezjani v bradavicah. V skupini Cactaceae je znana prisotnost mlečnosti v rodovih *Coryphantha*, *Leuchtenbergia* in *Solisia*. Med tem se raziskave nadaljujejo in tako ne vemo, če so te mlečnice tipične za kaktuse nasploh ali samo za mamilarije.

Literatura:

Miroslav Prikazsky
Kaktusy, sukulenty 4/1980

Prevod iz slovaščine:

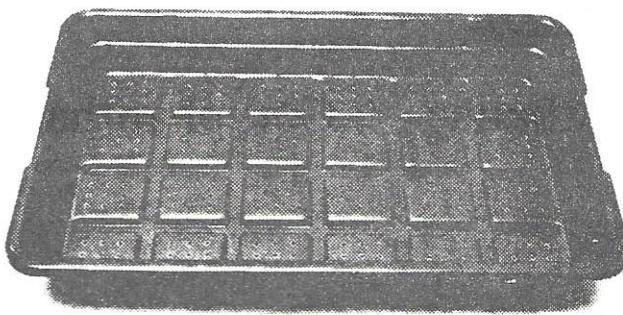
Vlasta Šcrbašić

Priredil:
Kunej Josip

KOVINOPLASTIKA POVŠE

JANEZ POVŠE

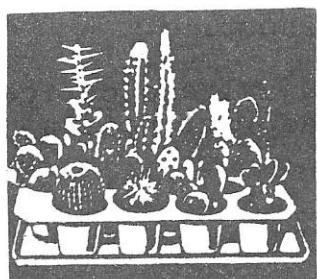
Rečica ob Paki 34
63327 Šmartno ob Paki
tel. 063 884-095

Proizvajamo brizgano in vakuumirano embalažo za proizvodnjo vseh vrst cvetja.

Proizvodni program zajema : - lonci ϕ 8, ϕ 10, ϕ 12

- lonci ϕ 12 z obešalom za namestitev pod strop rastlinjaka
- vrtnarski zabočki 50 x 30 cm
- vrtnarski zabočki 30 x 20 cm
- paleta multi ϕ 4 cm z 73 gnezdi
- paleta multi ϕ 5,5 cm z 38 gnezdi
- paleta multi ϕ 7 cm z 22 gnezdi
- tehnicka za tehtanje herbicidov in gnojil (patentno zaščitena)

Možna je razširitev assortimenta po vaših predlogih ob zagotovlji primerne serije.